

فهرست مطالب

۱۳	..... سخن آغازین
۱۷	..... فصل اول: بهره‌ای از فلسفه حقوق
۱۹	..... یکم: علی(ع) و عدالت حقوقی
۱۹	..... مقدمه
۲۲	..... یکم. مفهوم عدالت در اندیشه امام علی(ع)
۲۷	..... دوم. آثار عدل و ظلم
۳۱	..... سوم. حکومت، بستری برای تحقق عدالت
۴۰	..... چهارم. انصاف و عدالت، سرلوحه برنامه حکومت
۴۱	..... پنجم. امام و عدالت قضایی
۴۶	..... ششم. امام علی(ع) و استقلال قضایی
۴۸	..... هفتم. عدالت، فلسفه اجتماعی
۴۹	..... نتیجه پایانی
۵۱	..... دوم: حقوق، ترجمان اخلاق
۵۱	..... مقدمه
۵۵	..... یکم. محدوده قانون و اخلاق
۵۸	..... دوم. رابطه اخلاق حسنه با نظم عمومی
۶۰	..... سوم. تز جدایی حقوق و اخلاق
۶۷	..... چهارم. تز اخلاقی (ربط وثیق بین حقوق و اخلاق)
۷۱	..... پنجم. تأثیر پذیری حقوق ایران از اخلاق
۷۷	..... ششم. اخلاق در آراء قضایی
۷۸	..... نتیجه پایانی
۸۱	..... سوم: قرائت‌های گوناگون از حقوق طبیعی
۸۲	..... گفتار اول: حقوق طبیعی در دوره باستان و قرون وسطی
۸۲	..... ا. سیسرون(Cicero)
۸۳	..... ب. توماس آکویناس
۸۵	..... گفتار دوم: حقوق طبیعی در دوره پس از رنسانس

۸۵	.....أ. گروسیوس «Grotius»
۸۸	.....ب. توماس هابز «Thomas Hobbes»
۹۰	.....ج. جان لاک «John Locke»
۹۲	.....گفتار سوم: حقوق طبیعی در دوره معاصر
۹۲	.....أ. لان فولر «Lon Fuller»
۹۴	.....ب. جان فیننیز «J. Finnis»
۹۵	.....گفتار چهارم: قرائت‌های دیگر از حقوق طبیعی
۹۵	.....أ. استاملر و نظریه «حقوق طبیعی با محتوای متغیر»
۹۷	.....ب. ژنی و «اصل الهام بخش و راهنما»
۹۷	.....ج. وردروس و «حقوق طبیعی تجربی»
۹۹	.....گفتار پنجم: حقوق طبیعی در اندیشه اسلامی
۱۰۱	.....نتیجه پایانی
۱۰۵	.....چهارم: اخلاق و مداخله بشردوستانه
۱۰۵	.....مقدمه
۱۰۶	.....گفتار اول: حکم حقوقی مداخله بشردوستانه
۱۰۶	.....۱. نظریه منع
۱۰۷	.....۲. نظریه جواز
۱۰۹	.....۳. حق شورای امنیت در مداخله
۱۱۰	.....گفتار دوم: توجیه اخلاقی مداخله بشردوستانه
۱۱۰	.....بند اول: توجیه مداخله در پرتو نظریه‌های اخلاقی
۱۱۵	.....بند دوم: صلح گرایی: امری اخلاقی
۱۱۷	.....بند سوم: توجیه اخلاقی مداخله در بیانیه روشنفکران آمریکایی
۱۱۹	.....گفتار سوم: تعارض میان اخلاق و قواعد حقوق بین‌الملل
۱۲۲	.....گفتار چهارم: شرایط اخلاقی بودن مداخله
	.....۱. نقض فاحش حقوق اساسی بشر یا وجود سبب مشروع و عادلانه
۱۲۲	.....(gross violation of fundametal human rights: (Just cause
۱۲۵	.....۲. وجود قصد و نیت صرفاً انسان دوستانه (Right intention)
	.....۳. شکست کوشش‌های مسالمت‌آمیز و اقدام به مداخله به عنوان آخرین راه
۱۲۷	.....چاره (as the Last resort)

فهرست مطالب □ ۷

۱۲۷	..... ۴. دورنمای مثبت اقدامات نظامی (Reasonable Prospects)
۱۲۸	..... ۵. تناسب ابزار مورد استفاده با هدف (Proportional means)
۱۲۸	..... گفتار پنجم: آموزه‌های دینی و مداخله انسان‌دوستانه
۱۳۱	..... نتیجه پایانی
۱۳۵	..... پنجم: ملاحظاتی پیرامون «اعلامیه جهانی اخلاق زیستی و حقوق بشر»
۱۳۵	..... سرآغاز
۱۳۷	..... یکم. عنوان اعلامیه
۱۳۸	..... دوم. مقدمه اعلامیه
۱۳۹	..... سوم. قلمرو اعلامیه
۱۴۱	..... چهارم. اهداف اعلامیه
۱۴۲	..... پنجم. اصول حاکم بر اخلاق زیستی
۱۴۳	..... ششم. اصل عدم تبعیض و عدم جواز برچسب‌زنی
۱۴۴	..... هفتم. رضایت آزادانه و آگاهانه
۱۴۷	..... نتیجه پایانی
۱۴۹	..... فصل دوم: سیری در مسائل حقوق بشر
۱۵۱	..... یکم: حقوق بشر، ضرورتی دینی، حاصل وجدان اخلاقی
۱۵۱	..... گفتار اول: مفهوم شناسی و پیشینه حقوق بشر
۱۵۱	..... ۱. مفهوم‌شناسی
۱۵۳	..... ۲. تاریخچه حقوق بشر در جهان و دنیای اسلام
۱۵۶	..... گفتار دوم: مبانی نظری حقوق بشر
۱۵۷	..... ۱. کرامت انسان
۱۵۹	..... ۲. توجیه اخلاقی حقوق بشر
۱۶۰	..... ۳. نظریه حقوق طبیعی
۱۶۱	..... گفتار سوم: منابع حقوق بشر
۱۶۴	..... گفتار چهارم: مصادیق حقوق بشر
۱۶۹	..... گفتار پنجم: نقد و چالش‌های حقوق بشر مدرن
۱۷۷	..... گفتار ششم: اسلام و حقوق بشر
۱۸۲	..... گفتار هفتم: انقلاب اسلامی زمینه‌ساز تحقق حقوق بشر با رهیافت اسلامی

۱۸۸	نتیجه پایانی
۱۹۰	دوم: چارچوب هنجاری نظام بین‌الملل حقوق بشر و بشردوستانه
۱۹۰	مقدمه
۱۹۰	گفتار اول: حقوق بشر
۱۹۶	گفتار دوم: حقوق بشردوستانه
۱۹۶	بند اول: انسان؛ صاحب حق به موجب حقوق بشر دوستانه
۱۹۸	بند دوم: حقوق بشردوستانه؛ حق‌های با ماهیت دوگانه
۲۰۰	بند سوم: هنجارهای حقوق بشردوستانه؛ بیانگر معیارهای رفتار با افراد
۲۰۸	نتیجه پایانی
۲۰۹	سوم: تحدید حقوق و آزادی‌ها
۲۰۹	مقدمه
۲۱۰	گفتار اول: مبنای تحدید دامنه حق
۲۱۰	بند اول: دو رویکرد در تحدید دامنه حق
۲۱۳	بند دوم: حقوق درجه اول، برگ‌های برنده حقوق
۲۱۴	گفتار دوم: تحدید حقوق و آزادی‌ها در اسناد حقوق بشری
۲۱۸	گفتار سوم: شرایط تحدید حقوق و آزادی‌ها
۲۲۰	گفتار چهارم: تحدید آزادی‌ها در رویه دیوان اروپایی حقوق بشر
۲۲۶	نتیجه پایانی
۲۲۹	چهارم: تعلیق اجرای حقوق بشر در وضعیت اضطراری
۲۲۹	مقدمه
۲۲۹	گفتار اول: مفهوم‌شناسی
۲۳۳	گفتار دوم: معیارهای توصیف وضعیت به عنوان حالت فوق‌العاده
۲۳۳	۱. استثنایی بودن وضعیت
۲۳۴	۲. قریب الوقوع بودن خطر
۲۳۴	۳. تأثیر بر تمام جامعه
۲۳۵	۴. تهدید حیات ملت
۲۳۹	گفتار سوم: شرایط مشروعیت تعلیق
۲۳۹	۱. ضرورت اکید
۲۴۰	۲. سازگاری با دیگر تعهدات بین‌المللی

فهرست مطالب □ ۹

۲۴۴	۳. ممنوعیت تبعیض .....
۲۴۵	۴. اعلام بین‌المللی .....
۲۴۶	الف) فوریت اعلام .....
۲۴۷	ب) مفاد اعلامیه تعلیق .....
۲۴۸	ج) اعلام پایان تعلیق .....
۲۴۸	گفتار چهارم: تعهدات غیرقابل تعلیق دولت‌ها .....
۲۵۱	نتیجه پایانی .....
پنجم: ساخت دیوار حائل ناقض حقوق فلسطینی‌ها (تیین نظریه مشورتی	
۲۵۳	دیوان بین‌المللی دادگستری) .....
۲۵۳	مقدمه .....
۲۵۴	گفتار اول: مقدمات صدور رأی مشورتی .....
۲۶۱	گفتار دوم: حقوق نقض شده .....
۲۶۱	الف. حق تعیین سرنوشت .....
۲۶۳	ب. حق آزادی رفت و آمد .....
۲۶۵	ج. مصونیت از نقض ممنوعیت انتقال اجباری .....
۲۶۶	د. حق کار .....
۲۶۶	ه. حق آزادی مذهب .....
۲۶۷	و. حق برخورداری از سلامت، بهداشت، آموزش و خوراک .....
۲۷۰	ز. حق اشخاص نسبت به اموال .....
۲۷۱	گفتار سوم: رعایت حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی و تعهد تضمین .....
۲۷۱	بند ۱. لازم‌الرعايه بودن حق‌های غیرقابل تعلیق در زمان جنگ .....
۲۷۶	بند ۲. تعهد تضمین .....
۲۷۹	نتیجه پایانی .....
ششم: ماهیت عام تعهد به رعایت حقوق بشر و حق شرط بر معاهدات	
۲۸۱	حقوق بشری .....
۲۸۱	مقدمه .....
۲۸۲	گفتار اول: ویژگی ارگامنس تعهدات مربوط به حقوق بشر .....
۲۸۵	گفتار دوم: منفعت حقوقی دولت‌ها در حمایت از حقوق بشر .....
۲۹۲	گفتار سوم: اثر ماهیت تعهد به رعایت حقوق بشر بر «شرط» .....

۲۹۲	۱. حق شرط در نظام حقوق بین‌الملل معاهدات.....
۲۹۴	۲. اعمال شرط بر معاهدات حقوق بشری.....
۲۹۸	۳. حق نظارت نهادهای نظارتی بر شرط دولت‌ها.....
۳۰۲	۴. شرط‌های فاقد اعتبار.....
۳۰۹	هفتم: جلوه‌های حمایت از حیات کودکان .....
۳۰۹	مقدمه.....
۳۱۰	گفتار اول: حق حیات کودک.....
۳۱۴	گفتار دوم: ممنوعیت اعدام و اجهاض.....
۳۱۴	بند ۱. ممنوعیت اعدام کودکان.....
۳۱۸	بند ۲. عدم جواز سقط جنین.....
۳۲۳	گفتار سوم: حمایت‌های ضروری دیگر از حیات کودک.....
۳۲۹	نتیجه پایانی.....
۳۳۱	فصل سوم: جستارهایی در حقوق بین‌الملل عام .....
۳۳۳	یکم: ممنوعیت مطلق کاربرد سلاح هسته‌ای .....
۳۳۳	مقدمه.....
۳۳۵	گفتار اول: حکم بکارگیری سلاح هسته‌ای در حقوق بین‌الملل.....
۳۳۵	بند اول: ادله بیانگر عدم ممنوعیت.....
۳۳۵	۱. فقدان معاهده منع بکارگیری سلاح هسته‌ای.....
۳۳۶	۲. عدم شکل‌گیری قاعده عرفی مانع کاربرد سلاح هسته‌ای.....
۳۳۸	۳. فقدان منع در نظریه مشورتی دیوان بین‌المللی دادگستری.....
۳۳۹	بند دوم: خطا در تفسیر و استنباط.....
۳۴۰	۱. اصالة الاباحه یا اصالة الحظر؟.....
۳۴۱	۲. بکارگیری سلاح هسته‌ای؛ مغایر با روح حقوق بین‌الملل بشردوستانه.....
۳۴۲	۳. اصل تفکیک مانع مشروعیت بکارگیری سلاح هسته‌ای.....
۳۴۵	گفتار دوم: منع بکارگیری سلاح هسته‌ای در فقه امامیه.....
۳۴۵	بند اول: ادله منع بکارگیری سلاح هسته‌ای.....
۳۴۵	۱. دلیل عقل.....
۳۴۶	۲. قرآن کریم.....

۳۴۹	..... ۳. روایات
۳۵۳	..... بند دوم: ادله موافقان بکارگیری سلاح هسته‌ای
۳۵۴	..... ۱. قرآن کریم
۳۵۶	..... ۲. سنت
۳۵۹	..... ۳. قاعده غیر مصطاده
۳۶۱	..... نتیجه پایانی
۳۶۴	..... دوم: تعهد دولت‌ها به ارائه و پذیرش کمک‌های بشردوستانه
۳۶۴	..... مقدمه
۳۶۵	..... گفتار اول: حق بر ارائه و پذیرش کمک‌های بشردوستانه
۳۶۵	..... بند اول: حق افراد بر ارائه و پذیرش
۳۶۹	..... بند دوم: حق دولت‌ها بر ارائه و پذیرش کمک‌های بشردوستانه
۳۷۱	..... گفتار دوم: تعهد دولت به ارائه و پذیرش کمک‌های بشردوستانه
۳۷۱	..... بند اول: تعهد به ارائه کمک‌های بشردوستانه
۳۷۲	..... بند دوم: تعهد به پذیرش کمک‌های بشردوستانه
۳۸۳	..... گفتار سوم: شرایط بشردوستانه بودن کمک، اثر رضایت و امتناع دولت
۳۸۳	..... بند اول: شرایط اتصاف کمک به وصف بشردوستی
۳۸۴	..... بند دوم: اثر رضایت و امتناع دولت نیازمند
۳۸۷	..... نتیجه پایانی
۳۹۰	..... سوم: مواجهه با تروریسم؛ رویکرد نظامی، سیاسی یا حقوقی؟
۳۹۰	..... مقدمه
۳۹۲	..... گفتار اول: تعریف و انواع تروریسم
۳۹۲	..... الف) تعریف تروریسم
۳۹۴	..... ب) انواع تروریسم
۳۹۶	..... گفتار دوم: مقابله با تروریسم
۳۹۶	..... الف) پارادایم جنگ
۳۹۹	..... ب) پارادایم سیاسی
۴۰۳	..... ج) پارادایم اجرای قانون
۴۰۸	..... گفتار سوم: ترور؛ جرمی بر ضد بشریت
۴۱۲	..... نتیجه پایانی

۴۱۶	چهارم: تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی.....
۴۱۶	مقدمه.....
۴۱۸	گفتار اول: نابرابری زنان و مردان در قواعد مربوط به تابعیت در حقوق ایران.....
۴۲۰	الف) ازدواج زن ایرانی با مرد خارجی.....
۴۲۲	ب) بررسی بند ۴ و ۵ ماده ۹۷۶ قانون مدنی.....
	گفتار دوم: قانون تعیین تکلیف تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی.....
۴۲۷	بند اول: شرح قانون.....
۴۲۸	بند دوم: نقد و بررسی قانون.....
۴۳۰	نتیجه پایانی.....
۴۳۶	منابع.....
۴۳۹	